

ת"ר, בראשונה כל מי שמצא אבידה היה מכריז עליה שלשה רגלים, ואחר רגל אחרון שבעת ימים, כדי שילך שלשה ויחזור שלשה וכריז יום אחד - משחרב בית המקדש שיבנה במהרה בימינו, התקינו שיהו מכריזים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות - ומשרבו האנסים התקינו שיהו מודיעין לשכניו ולמידעיו ודיו.

מי הם האנסים

מאי משרבו האנסין? דאמרי אבידתא למלכא. - רבי אמי אשכח אודיאי דדינרי [כלי מלא זחובים] חזייה ההוא ברנש דקא מירתת, א"ל זיל שקול לנפשך דלאו פרסאי אנן, דאמרי אבידתא למלכא.

מי הם האנסים שבגללם מכריז המוצא רק לשכניו ולמכיריו? האנסים הם המלשינים למלכות על אבידות שנמצאו, מכיון שבזמנם כל האבידות שנמצאו, עוברות למלך, לכן הפסיקו להכריז ברבים ובגלוי. כך היה מעשה עם רבי אמי, שמצא כלי מלא מטבעות זהב, וחשש לקחת אותם מפני שראה רומאי אחד שמסתכל עליו, אמר לו אותו רומאי, קח אותה לעצמך, משום שאני לא מהפרסיים המלשינים למלכות.

היכן מקום ההכרזה בירושלים?

ת"ר: אבן טוען היתה בירושלים, כל מי שאבדה לו אבידה נפנה לשם, וכל מי שמוצא אבידה נפנה לשם, זה עומד ומכריז וזה עומד ונותן סימנין ונוטלה, וזו היא ששנינו צאו וראו אם נמחת אבן הטוען.

וזו היא ששנינו. במסכת תענית (דף י"ט.) בחוני המעגל, צאו וראו אם נמחת אבן טוען. אם נכסת בגשמים, שגבהו הגשמים למעלה הימנו [ממנה] ויש גשמים יותר מדאי, ואתפלל עליהם שילכו [שיפסיקו].

שנו חכמים בברייתא: אבן אחת גדולה, שקראו לה "אבן טוען" הייתה בירושלים, ונקראה כך על שם שהיו טוענים עליה את האבידות שנמצאו, וכל מי שאבדה לו אבידה, או שמצא מציאה פונה לשם, המוצא עומד ומכריז והמאבד נותן סימנים ונוטלה. וזו היא האבן ששנינו במסכת תענית במעשה של חוני המעגל, כשבאו ואמרו לו שירודים גשמים יותר מדי, אמר להם: צאו וראו אם נימוחה במים אבן הטוען, שהייתה גדולה ומונחת במקום גבוה בירושלים, ואם כן, יש גשמים יותר מדי ואתפלל עליהם שיפסקו.

המוצא אבידה, מכריז עליה בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ומודיע לשכניו ומכיריו וזהו.

ביאורי מילים

- ת"ר - תנו רבנן - שנו חכמים [בברייתא]
- דאמרי אבידתא למלכא - ארנקי של דינרים.
- דליו - ומספיק.
- מאי - מה / מה הוא.
- דאמרי אבידתא למלכא - חזייה ההוא ברנש - ראה אותו אדם אחד.
- דליו - דלאו פרסאי אנן - שלא מהפרסיים אנחנו.
- דקא מירתת - שהוא פוחד.
- דאמרי אודיאי דדינרי - מצא

פסק ובאר את הגמרא

דף כח:

ת"ר בראשונה כל מי שמצא אבידה
היה מכריז עליה שלשה רגלים ואחר רגל
אחרון שבעת ימים כדי שילך שלשה
ויחזור שלשה וכריז יום אחד משחרב
בית המקדש שיבנה במהרה בימינו התקינו
שהיו מכריזים בבתי כנסיות ובבתי
מדרשות ומשרבו האנסים התקינו שיהו
מודיעין לשכיניו ולמיודעיו ודיו מאי משרבו
האנסיין דאמרי אבידתא למלכא רבי אמי
אשכח אודיין דדינרי חזייה ההוא ברנש
דקא מירתת א"ל זיל שקול לנפשך דלאו
פרסאי אנן דאמרי אבידתא למלכא ת"ר
אבן טוען היתה בירושלים כל מי שאבדה לו אבידה נפנה לשם וכל
מי שמוצא אבידה נפנה לשם זה עומד ומכריז וזה עומד ונותן סימנין
ונוטלה וזו היא ששנינו צאו וראו אם נמחת אבן הטוען:

אתה מבין את הסוגיה ומטפס לגבהים

שאלות לגמרא (עמ' 126 בספר הלימוד) | ענו על השאלות / סמנו את התשובה הנכונה

- במסגרת הגמ' - סמן בצבע אחד את ההכרזה בראשונה, בצבע שני את ההכרזה משחרב בית המקדש, בצבע שלישי את ההכרזה משרבו האנסים ובצבע חמישי מי הם האנסים.

1. בראשונה היו מכריזין על אבידה, כדעת _____

2. משחרב בית המקדש, מכריזין _____

3. משרבו האנסים, מודיע _____

4. צטט, מי הם האנסים. _____

5. מה היה תפקיד האנסים, ומדוע? _____

6. כתוב את המשפטים הבאים בלשון הגמ'.

א. מצא כלי מלא זהובים.

ב. אדם אחד ראה אותו חושש.

ג. לך קח לעצמך שאני לא מהפרסיים המלשינים.

7. מדוע נקראת אבן הטוען?

8. באיזה עוד ענין, מצינו אבן זאת?

9. מה קרה שם, ומה אמר להם אותו תנא?